КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Кафедра гуманітарної освіти

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації учителів образотворчого мистецтва, учителів мистецтва

«АРТТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО МОДЕРНУ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(протокол № 6 від 25.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Михайлюк О.Д., ст. викладач; КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти).

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі у становленні чітких фільтрів відбору продуктів мистецької діяльності для формування обличчя ідентичності нашої нації, традицій, на котрих опирається історія європейської України та її унікальна культурна спадщина.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти.

Термін дії програми: з 01.07.2026 до 01.07.2031 року.

Рецензенти:

Яців Роман, доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної академії мистецтв.

Наталія Шевченко, учитель-методист, учитель мистецтва та образотворчого мистецтва Львівського ліцею №75.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення навчальної програми для учителів мистецтва та образотворчого мистецтва полягає в необхідності їх підготовки до роботи за новим Державним стандартом базової середньої освіти в контексті вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Цільова група: учителів мистецтва та образотворчого мистецтва закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти НУШ.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: професійний розвиток учителів мистецтва та образотворчого мистецтва відповідно до державної політики в галузі мистецької освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів мистецтва та образотворчого мистецтва необхідних для організації навчання, виховання та розвитку вихованців відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити усвідомлення та поглиблення знань учителів мистецтва та образотворчого мистецтва щодо основних ідей та принципів Концепції «Нова українська школа» та державної політики у сфері культури та загальної середньої освіти;
- сформувати цілісне розуміння сутності компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів до навчання, їх взаємозв'язку та ролі у формуванні ключових і предметної компетентностей учителів мистецтва та образотворчого мистецтва, удосконалити професійні вміння проєктування освітньо-мистецького процесу з урахуванням культурно-освітніх потреб, можливостей, інтересів та індивідуальних креативно-освітніх траєкторій учнів;
- розвинути здатність реалізовувати принципи креативного мислення та практичної зорієнтованості навчання на заняттях з мистецтва через використання життєвих ситуацій, ставлення чітких фільтрів відбору продуктів мистецької діяльності для формування обличчя ідентичності

нашої нації, традицій, на котрих опирається історія наших культурних кордонів, дослідницької діяльності та національної спадщини.

- поглибити розуміння ролі мистецької діяльності у реалізації власних творчих ідей та розвитку креативного мислення та вміння застосувати їх у контексті Державного стандарту базової середньої освіти;
- підвищити професійну компетентність учителів мистецтва та образотворчого мистецтва у створенні та використанні компетентнісно орієнтованих завдань як інструменту реалізації ключових компетентностей в освітньо-культурній галузі.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А1. **Мовно-комунікативної**, через здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами.

А2. **Предметно-методичної**, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в них ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентостей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в учнів.

Д.1. **Емоційно-етичну,** через здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби; керувати емоційними станами, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учнями освітнього процесу; усвідомлювати і поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Д. 2. **Інноваційної**, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухач/слухачка:

- ідентифікує та аргументує відмінності між компетентнісним, діяльнісним та особистісно орієнтованим підходами до навчання в контексті НУШ;
- конструює навчальні кейси та проєктні завдання, що моделюють реальні життєві ситуації і сприяють практичній зорієнтованості уроків мистецтва;
- застосовує сучасні освітні технології та інноваційні практики у викладацькій діяльності;
- володіє практичними навичками організації арт-проєктів у освітньому процесі.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи. **Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання індивідуальної роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів і 7- и взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну роботу зі створення компетентнісного завдання з мистецтва та образотворчого мистецтва для учнів загальноосвітніх шкіл. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них: **4 год** – лекційні заняття, **8 год** – практична робота, **3 год.** – самостійна робота.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Модуль 1. Діяльнісний підхід у віртуальному навчанні з образотворчості в контексті нової української школи					
Тема 1.1. Діяльнісний підхід до впровадження арттерапевтичних практик на культурному фронті у світовому просторі.	1		1		2
Тема 1.2. Огляд навчальної діяльності за результатами арттерапевтичних практик, провдених на майстер-класах Міжнародного Арт Форуму «Незламний Золотий мольберт».		1			1
Усього годин за модулем	**1**	**1**	**1**		**3**
Модуль 2. Стилістичні особливості українського та світового модерну					
Тема 2.1. Стилістичні особливості та відмінності появи модерну.	3				3
Тема 2.2. Зародження українського та світового модерну на прикладах шедеврів живопису та архітектору та їх творців.		2			2
Тема 2.3. Видатні живописці українського та світового модерну		2			2
Усього годин за моделем	**3**	**4**			**7**
Модуль 3. Арттерапевтичні практики за мотивами українського модерну на приладах авторських шкіл керівників делегацій Міжнародного Арт Форуму «Незламний Золотий мольберт»					
Тема 3.1Живописна мова модерну Модеста Сосенка на прикладах орнаментів розпису церкви Св. Михайла в селі Підберізцях.		2	1		3
Тема 3.2. Художні образи орнаментів у монументальних розписах церков Юліана Буцманюка		1	1		2
Усього годин за модулем		**3**	**2**		**5**
Разом годин за навчальною програмою	**4**	**8**	**3**		**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВІРТУАЛЬНОГО НАВЧАННІ З ОБРАЗОТВОРЧОСТІ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.

(лекції, 1 годин; практичні, 1 годин)

Тема 1.1. Діяльнісний підхід до впровадження арттерапевтичних практик на культурному фронті у світовому просторі.

- Відеопрезентації арттерапевтичних практик учителів-методистів України, керівників делегацій Арт резиденції «Незламного Золотого мольберта».

Тема 1.2. Практична зорієнтованість навчання.

- Огляд навчальної діяльності за результатами арттерапевтичних практик, проведених на майстер-класах Міжнародного форуму «Золотий мольберт» для дітей війни в Україні.

Модуль 2. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО МОДЕРНУ.

(лекції, 3 годин; практичні, 4 годин)

Тема 2.1. Стилістичні особливості та відмінності появи модерну.

Тема 2.2. Зародження українського та світового модерну на прикладах шедеврів живопису та архітектору та їх творців.

- Модерн в архітектурі Бельгії як утвердження стилю.
- Франція – Ар-нуво
- Австрія – Віденський сецесіон
- Велика Британія. Чарльз Макінтош і «Четвірка з Глазго»
- Нідерланди. Естетичний раціоналізм Х.-П. Берлаге
- Німеччина. Еволюція Югендштилю
- Польща. На перехресті Європи
- Угорщина. Пошуки національної архітектури.
- Україна. Сецесіон в архітектурі
- Іспанія. Каталонський модарнісімо *та геній Антоніо Гауді*

Тема 2.3. Видатні живописці українського та світового модерну

- *Живописний стиль модерну Густава Клімпа та Альфонса Мухи*
- *Особливості українського модерну у живописі Олени Кульчицької, монументальних розписах церков Модеста Сосенка та Юліана Буцманюка*

МОДУЛЬ 3. АРТТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКОГО МОДЕРНУ НА ПРИКЛАДАХ ПРОВЕДЕННЯ МАЙСТЕРОК В АРТ РЕЗИДЕНЦІЯХ «НЕЗЛАМНОГО ЗОЛОТОГО МОЛЬБЕРТА».

(практичні, 3годин)

Тема 3.1. Практична зорієнтованість навчання.

- Живописна мова модерну Модеста Сосенка на прикладах орнаментів розпису церкви Св. Михайла в селі Підберізцях.
- Створення ескізів композицій за мотивами Модеста Сосенка у стилі його кольорової гами, пластики ліній, характері рослинних та геометричних елементів, з використанням контуру та позолоти, національної символіки.

Тема 3.2. Практична зорієнтованість навчання.

- Створення ескізів композицій за мотивами розписів Юліана Буцманюка у церкві Пресвятого Христового Серця отців Василіян у Жовкві, які є перлиною українського стінопису і належать до періоду згасаючого «модерну»

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **індивідуальну роботу** зі створення компетентнісного завдання з образотворчої діяльності за мотивами творчості видатних українських художників І пол. ХХ ст. для учнів образотворчого мистецтва 5-7 класів.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

Критерій оцінювання	**Так**	**Частково**	**Ні**
	Кількість балів		
Завдання є оригінальним авторським продуктом, відповідає принципам академічної доброчесності.	* Завдання, яке містить плагіат, вважається таким, набирає 0 балів.		
Завдання укладено відповідно до змісту вказаної модельної програми.	1	0,5	0
Завдання є компетентнісним, тобто передбачає не лише засвоєння знань, а й формування практичних умінь вихованців студій, гуртків, художніх і мистецьких шкіл України.	2	1	0
Завдання підготовлено з урахуванням вікових особливостей і зацікавлень вихованців студій, гуртків, художніх і мистецьких шкіл України.	1	0,5	0
Завдання не містить фактичних та змістових помилок, оформлене грамотно.	1	0,5	0
Компетентнісно орієнтоване завдання містить такі **складники:** мотивацію (стимул), інформацію, сформульоване запитання / проблему, критерії оцінювання відповіді.	3	2	0
У методичному коментарі до завдання правильно зазначено ті результати навчання, на формування яких воно спрямоване	2	1	0

Максимальна оцінка – **10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Основні ідеї та цінності Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» в контексті мистецько-освітньої галузі.

2. Компетентнісний підхід у навчанні мистецтва: сутність, цілі, очікувані результати.

3. Діяльнісний підхід як основа організації навчальної діяльності учнів на уроках мистецтва

4. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні: урахування освітніх потреб, можливостей та індивідуальних освітніх траєкторій учнів.

5. Зміна ролі вчителя й учня в освітньому процесі Нової української школи.

6. Ідеї подачі сприйняття мистецтва та творчого мислення учнів на уроках мистецтва за Блогом Наталії Шевченко https://lvivlyceum.blogspot.com/

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

2. Закон України «Про освіту». Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

3. Державний стандарт базової середньої освіти. Режим доступу : https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

Основна література

- Матеріали платформи Арт Форуму «Незламний Золотий мольберт»: https://artclass.lviv.ua/
- Видання часописів Артклас за 2004–2024 рр.
- Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
- Терещенко Василь. Цифровізація, програми чи дистанційка? Через що «просідає» читацька грамотність і як цьому зарадити. Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=HdCmKk2Z7xA